

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-lordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyilttéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Az országházból.

r. A képviselőház febr. 15-ki ülése egyszerű ovatio volt a deákparti kormány, de különösen a nemzet közlisztetét oly teljes mérvben kiérdemelt igazságügyér mellett. A miniszterek mindnyájan jelen voltak s a Deák-párt tömör phalanxia egy emberként sorakozott, fényesen czáfolván meg azon reményeket, melyek a párt meghasonlására számítva, már is vártak a többség megoszlására.

Ismét elszámították magukat, nemcsak az ellenzék, kik tisztelettel hajoltak meg a többség egyhangu, ünnepélyes bizalom-nyilatkozata előtt, hanem különösen azok, kik aprólkos cselészövények által vélték helyéből kimozdithatni az ország egyik legnagyobb kapacitását, azon férfit, ki a korszerű democrat-elveknek leghivatottabb hirdetője, munkása, ki a szabadelvű intézményeknek rendithetetlen híve s a reform terén a legerősebb és legelső uttörők közé tartozik; kinek fáradhatlansága, buzgalma a hazára valódi áldás, nélkülözhetlen és kipótolhatlan szükségesség.

Hol és mikor volt és lesz államférfi, kinek ne akadnának ellenei, kik épen saját törpességükkel fogva nem szívelhetik, ha fejük felett a valódi lángész fénylik, ha csekélységük hátterbe szorul az igazi nagyság előtt?

Egy kis cotteria azt olvassa ki az igazságügyérnek az urbéri maradványok megszüntetését célzó törvényjavaslataiból, hogy ő a mások szent tulajdonának elosztására törekszik. Az így gondolkozók a codificationalis bizottságra kért 50,000 frt meg- vagy nem szavazása kérdését akarták felhasználni arra, hogy Horváth Boldizsárt, a nemzet hű fiát, az ország javára működő igazságügyért állásában megingassák, — hogy minisztertársaitól külön válasszák, s ha kell magát a pártot is megszálgassák, csakhogy kicsinyes terveiket ki vihessék, szenvedélyöknek tömjént gyujthassanak; hogy ez által mit vasztalt volna a párt, de maga a közügy is — erre e jó emberek köre nem gondolt.

Ez a terv szépségesen megbukott már a Deákkör konferenciájában, Deák Ferencz maga lépvén sorompóba azok ellen, kik álszabadelvűséggel kendőzöztén, oly rosszul tudták elrejteti a csalfa ürügyet; így jutott a más alatta mos megbuktatására szövetszert török oda, hogy nyíltan együtt kelle szavazni a párttal, mely oly eclatans egységben szavazott bizalmat a solidaritásban álló parlamenti kormányra, kiválóan a megtámadott igazságügyérnek; a pártot akarták volt szájhösködéseik által compromittálni s végtére nem maradtott visszavonulásokra más út nyitva, mint a párt óriási többsége előtti elnémulás; cselészövényeik ismét kitüntették, hogy a Deákpart zöme nagyvezérrel élén áll azon férfiu mögött, kinek működését az egész ország bizalommal kíséri, méltányolja.

A tulsó oldalról számítottak a Deák-párt decompositiójára s a mai szavazásnál oly egyetértést tapasztaltak, mely láthatólag ámulatba ejté összes pártálmálataikat.

A képviselőház magáéva tette Deák módosítványát, melyhez a pénzügyi bizottság is hozzájárult volt, s így, midőn a codificáló bizottságra a miniszter által kért 50,000 frt megadta, ezt a párt teljes bizalmával tetézte.

Tisza Kálmán oly szépen beszélt: az angol államtanácsról, az aristocraticus befolyásokról, a parlamentarizmus valódi iskolájáról, az államhatalmak elszigeteléséről, a parlamenti kormány főelőnyeiről, s több effélékről; Máriásy ellen is polemizált; majd az igazságügyér ellen fordult, s utóvégre dicsőíté az önkormányzatot stb., hanem elfeledtetései nem téríthették le a Deák-pártot a haza bölcsé által kijelölt helyes útról: a ház fényes elégtételt adott Horváth miniszternek, s a kormányának oda nyújtá az eszközöket, melyek a reform törvényjavaslatok elkészítésére, illetőleg folytatására szükségesek, nélkülözhetlenek.

Deák Ferencz beszéde,

(a képviselőház február 15-ki ülésében)

T. ház! Általában érezzük, hogy Magyarország a magánjogi törvényhozás terén hátra van, és hogy számos a hiány, melyet pótolni kell. Minden oldalról sok és alapos a panasza, hogy nekünk büntető törvénykönyvünk, magánjogi, polgári törvénykönyvünk, kereskedelmi, bányatörvénykönyvünk stb nincs; a mi van, az hiányos és hogy ezeken segíteni kell. Ennélfogva nagyon felesleges volna bizonyítani azt, hogy a codificatio törvényhozásunk egyik legfontosabb leendői közé tartozik. A codificatio költség, és pedig tetemes költség nélkül nem eszközölhető; mert a codificatiohoz szükséges előkészületek összegyűjtése, a törvényjavaslatok szerkesztése s elkészítése nagy figyelmet, sok munkát, sok fáradságot igényel. Nem hamari dolog ez; nem könnyű a szükséges törvényjavaslatokat rögtön összeállítani és beterjesztetni; ez nagy megfontolást igényel.

A codificatio igen tág kifejezés, és midőn a codificationalis költségekről van szó, ez alatt nemcsak egész codeveket, hanem egyes törvényeket is értek. E törvé-

nyek sok neműek. Vannak olyanok, melyek ugyszólván transitoriusok, vagy néha fontos tárgyak egyszerű be-cikkelyezésére vonatkoznak, minők pl. a külfölddel kötött kereskedelmi szerződések, némely egyes vasúti törvények, indemnyitük s effélék.

Ezen törv.-javaslatok elkészítésére nem szükséges valami nagy apparatus, ezt minden ministerium elkészíthette a maga körében és elkészíti ezentul is. Más része a törvényeknek olyan, mely állandó, mely életről és vagyronról rendelkezik, melynek elkészítése nem rögtönözhető, mely több előkészületet kíván.

E törvények közt vannak ismét olyanok, melyek az európai törv.-hozás által, értem más országok törv.-hozásait, szintén megvitatta, megállapítva lettek. Ilyenek a criminalis, civilis, kereskedelmi és egyéb codevek. Ezeknek nagy részére nézve jeles munkák vannak előtünk, ezeket összehasonlítani, viszonyainkhoz alkalmazva megállapítani, egyöntetűvé tenni és javaslatba hozni a codificatio dolga lesz.

De vannak különösen e törvények közt olyanok, melyekre nézve azt óhajtom, hogy a művelt Európa összes törv.-hozásai, egy elvből, egy szempontból és hasonló szabályokkal állapítsák meg azokat; mert ezekre nézve az egyformaság a legfontosabb. Ilyeneknek tartom a kereskedelmi törvényeket (helyeslés) és mindazon törvényeket, melyek a kereskedelemre vonatkoznak, a hitel- és váltó-törvényeket. (Helyeslés). Vannak ezen kívül más törvények, melyek Magyarországra nézve igen fontosak: de más országokban vagy nem léteznek, vagy más körülmények közt léteznek; de ránk nézve nemcsak fontosak, hanem sürgősekek is. Ilyenek az urbéri természetű viszonyoknak átalakítására vagy megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatok, a mely viszonyok külföldön részint másképen vannak elintézve, részint megszüntek.

Ezen elősorolást csak azért hoztam fel, hogy kiemeljem, mennyiféle a törvény, és hogy mily sokféle módon kell azok elkészítésében és összeállításában eljárni. Nem ugyanazon ember alkalmas bányatörvényt készíteni, ki büntető-törvényt tud alkotni, és megfordítva; a kereskedelmi törvények megállapításához és szerkesztéséhez más képesség kell, mint pl. ha a véd-erőről szóló törvényt revisio alá vennék.

Azon szempontból indulva ki, hogy a törvényjavaslatokat Ő Felsége nevében, a fejedelem iniciatívájánál fogva a ministerium, minden egyes miniszter a maga szakában, valószínűleg az összes ministerium beegyezésével terjeszti elő, tehát a ministeriumnak kell gondoskodni, hogy jó javaslatok készítsenek következve arra is kell figyelmeztetni, hogy minden törvényhez oly egyének alkalmasnak, kik az illető szakban jártasak. Ez nem zárja ki azt, hogy más szakemberek, általában publicisták szintén részt vegyenek a törvények készítésénél; nem zárja ki azt, hogy figyelemmel legyen arra, miszerint egyik a másiktól elvire és irányra nézve eltérő ne legyen.

A törvény előkészítésére más egyének szükségesek, mások ismét az összeállításra és szerkesztésre. Ismerem embereket, kik az előkészítésben és az adatok gyűjtésénél valóságos kapacitások, de kevesebb jártassággal bírnak az összegyűjtött adatok összeállításában, különösen a törvények szerkesztésében. A ki a törvényeket szerkesztésével foglalkozott, tudja, hogy még akkor is, mikor az eszme előtte tökéletesen világos, ha tudja is, mit akar a törvényben kifejezni, sokszor órák, napok kellenek csak egy szakasz helyes, szabatos fogalmazására. Tehát más emberekkel kell az anyagot összegyűjteni, másokkal összeállítani, másokkal ismét revidáltatni, egygyel egyet, mással mást; s ebből az a következtetés, hogy ha a ministerium egy codificationalis bizottságot akar na felállítani, ennek óriási száma kellene növekedni, hogy minden érdek és minden szak elegendően képviselve legyen. És még akkor sem volna biztos arról, hogy célját elérí. Igen sok tvjavaslata nézve enquétet kell összehívni, s szakértőket kihallgatni. Ennek következtében nézetem az, (halljuk!) hogy a ministerium nem képes rögtön oly szervezetet előterjesztetni, mely szerint a szükséges tvjavaslatok elkészítésében eljár; mert a mód a törvények különfelesége szerint különféle lehet, — ha csak oly szervezetet nem készít, mely valóságos „bis redibis“ lenne, és mely alól épen általánossága miatt bármikor könnyen bibujhatnék. Egyik törvényjavaslatnál bányászati szak tudósokat hív össze, a mint már meg is történt; másnál kereskedőket, harmadik esetben, pl. a börtön-ügyekben szakférfiakat küld más államokba, a hol a börtön-intézetek jól vannak szervezve, s ezeknek tapasztalait használja fel.

Óhajtottam és reményem is, hogy Európa békéje helyre fog állni, az európai államok maguk arra fognak törekedni, hogy egy közös összegyűlekezésben az egész európai kereskedelemre, hitre nézve egyforma, szhangzó törvényjavaslatok készítsenek.

Nem tartom lehetőnek, hogy a ministerium ily tervezetet most rögtön elkészítsen, úgy szinte nem tartom célszerűnek, hogy mindaddig, míg az ily tervezet elénk

nem ad, codificationalis költségekre semmit se szavazunk meg. Egy évről van a szó. A jövő évben ismét tanácskoznunk fogunk erről, és határozhatunk a körülmet szerint. Ezen évre minden codificationalis költséget megtagadni, és így a codificatio előkészítését megakadályozni, nem tartanám helyesnek.

Nem akarok hosszas lenni, csak azt fejezem ki röviden, hogy én ezen évre óhajtok megszavazni codificationalis költségeket; de mivel majd minden ministerium köréből szükséges, hogy adassanak be törvényjavaslatok, azt hiszem, hogy nem egyes miniszterek, hanem az összes ministeriumnak kell megszavazni a költségeket. Az összes ministerium belátása szerint rendelkezék ezen költségekről, de szükségesnek tartom, hogy a pénzügyi eszközöket arra, hogy az előkészületeket megtehesse, hogy törvényjavaslatokat készíthessen, neki megszavazzuk.

A mi a mennyiséget illeti, én már ezen évre sem tartom feleslegesnek, hogy a kért 50,000 frt. szavaztassék meg.

Óhajtam tehát az, hogy szavazzunk meg a codificationalis munkálatokra 50,000 frtot az összes ministeriumnak, úgy, hogy az erről a szükséghez képest rendelkezék.

De aggodalom merült fel ez iránt többekben. Sokan attól tartottak, hogy most már ezen összegből nagy államhivatalnoki testület fog rendszeresített, mely a codificatioval lesz megbízva. Ha e testület egyszer rendszeresítve lesz, akkor e hivatalnokokat, mikor a codificatio bevezetével feleslegessé válnak, a ház a nyugdíjazásból ki nem rekesztheti és ezen nyugdíjazás ismét új terheket ró az országra.

Előbb mondtam, hogy én a codificatio nézve a jelen körülmények között állandó és rendes fizetéssel ellátott államhivatalnoki testületet nem tartok célszerűnek: és pedig azért nem, mert ha az kevés tagból áll, akkor az igen sokféle szakban nem lesz képes hivatásának megfelelni; ha pedig igen sok tagból áll, először sok tag közt a tanácskozás mindig nagy nehézséggel jár, másodsor igen nagy költséget fog okozni. (Helyeslés.)

Mondjuk ki tehát most, hogy megszavazzuk az 50,000 frtot az összes ministeriumnak, de azon kikötéssel, hogy ezen pénzből ne valamely állandó, rendes fizetéssel ellátott hivatalnoki testület alakíttassék. Ennek kizárásával a többi a ministeriumra bizzuk, hogy az összeg hovatartásáról belátása szerint intézkedjék.

Ennélfogva módosítványt vagyok bátor a t. háznak benyújtani, mely egyszerűen ennyiből áll:

Módosítvány az igazságügyministerium költségvetésének a codificationalis munkálatról szóló pontjaira nézve.

„Codificationalis munkálatra 1871-ik évre az összes ministeriumnak 50,000 frt. akkép szavazatik meg, hogy ezen összegből az összes ministerium rendelkezék, de abból valamely állandó, s rendes évi fizetéssel ellátott államhivatali testület fel ne állíttassék.“

„Minthogy ezek szerint a codificationalis költség az összes ministeriumnak szavazatik meg, e pont a ministeriellői költségvetésbe volna átteendő.“ (Helyeslés jobbfelel.)

Utóbb lesz-e szükség ily testület felállítására? nem tudom. Ha a ministerium jónak látja és ha látja a ház, hogy szükséges, akkor adjon be a ministerium javaslatot, hogy miként lehet ily testületet felállítani; de az idénre nem tartom sem helyesnek, sem célszerűnek. Magától értetik, ha a ministerium egy ily testületet állít fel, azt specifice a ház hozzájárulása nélkül ugy sem teheti.

Még csak azt jegyzem meg, hogy miután az én nézetem szerint az összes ministeriumnak szavaztatnék meg ezen 50,000 frt. codificationalis költség, ezen pontot át kellene tenni a költségvetésben a ministeriellők költségvetésébe. Ezen módosítványomat bátor vagyok a t. ház asztalára letenni s elfogadásra ajánlani. (Helyeslés.)

A Királyföldről.

ar. — Az ő-százszokon az öregeségi gyengeség jelei mutatkoznak. Pedig hányszor nem mondták el, hogy az ő soraik közt van mindazon szakképzettség, tapasztalat, tudomány, államférfiu belátás és bölcsesség, mely a százsz nemzetben feltalálható; most mégis rettegnék az ifju százszok szemmel látható izmosodásának végeredményeitől — bár csak a minap fitamálták őket.

A Királyföld egykori hatalmasai oly fegyverek után nyulnak ma, melyek csak a politikai gyengeség számára valók. Az ifju százszokat saját nemzetüket meglagadó együgyűekként tüntetik fel, kik átokteljes terveket kovácsolnak.

Legujjabban azzal rémitik a jámbor százsz népséget, hogy az ifjak vezetése mellett oda lesz a nemzeti vagyon, Isten tudja kik elosztják azt majd maguk közt; hogy még tanodáiktól a közművelődés eme góczponthaitól is megfosztatnak s kénytelenek lesznek sirva nézni, hogyan magyarosittatnak el fiaik majd a magyar városok tanodáiban, vagy épen Pesten.

Hogy a nagyobbára hitelüket vesztett konokabb

ő-százsz törödek eme hieszteléseit nem sokat árthatnak a szabadelvű reformer százszoknak — ez kézzel fogható; hanem azt nem lehet tagadni, hogy a mely párttörödek a gyanúsítás fegyvereivel akar diadalmaskodni politikai ellenfelei felett, gazda nélkül számol, kivált, ha oly értelmes néppel van dolga, mint a százszok, kik a régi hatalmasokat tapasztalásból jól ismerik, s most is nem szavai, de tetteik szerint fogják megítélni.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten febr. 18. 11 óra — p. délelőtt.

Érkezett Kolozsvárra febr. 18. 12 óra 5 p. d. u.

Versailles. A fegyverszünet 24-kéig meghosszabbított, s a déli harcztérre is kiterjesztetett. A békeszerződés aláírását a közelebbi napokban várják.

Bordeaux. Indítványoztatott: Thiers kinevezetése a köztársaság vezrehajtó hatalmának főnökévé ő, a nemzetgyűlés ellenőrzése mellett designáljon minisztereket. Az indítvány holnap tárgyalatik.

Horváth Boldizsár igazságügyér beszéde,

(a képviselőház február 14-ki ülésében.) (Végo.)

Máriásy Béla t. képviselő ur szememre hányja és felelőssé tesz azért, hogy az általam kinevezett pénzügyi törvényészeki bírák rossz törvények szerint ítélnek, oly törvények szerint, melyeken az absolutismus szelleme leng, holott én ebben tökéletesen ártatlan vagyok, hiszen én egyetlen pénzügyi törvényjavaslatot sem terjesztettem elő, ez a pénzügyminiszter dolga, ezt az előbbi pénzügyminiszter tette és a törvényeket a t. ház megszavazta. Mikor pedig a bíró a helyreállított törvények szerint teljesíti kötelességeit, akkor a minisztert nem lehet vádolni, mert az igazságügyminiszter felelős azért, hogy a törvényhozás által megszavazott törvények alkalmazására kényszeríti a bírót, felelős azért, mert ő nevezte ki a bírót. (Helyeslés jobbfelel.)

Dietrich képviselő ur a többi szemrehányások közt azt is felhozta ellenem, hogy szerencsétlen vagyok embereim megválasztásában. Én, t. ház, a legjobb firmákat választottam, és nem vádolhat senki arról, hogy én, ha itt-ott egy kiválóbb tehetség jelentkezett, azt magamtól elutasítottam volna, sőt inkább felkaroltam, és az ügynek megnyerni akartam, s erről mindenki, ki működésemet figyelemmel kísérte, meggyőződhetett.

Azonban, hogy könnyebb bírálni, mint dolgozni, ez oly igazság, melynek nem én adok először kifejezést, s melyre csak egy újabb bizonyítékot hozok fel akkor, midőn az országgyűlés irományai közül kikeresem azon törvényjavaslatot, mely a 185-ik szám alatt adott be, s mely a szőlődézmáról szóló törvény módosítására vonatkozik.

Dietrich képviselő nr ugyanis ezen törvényt rossznak mondja, kimutatja niányait, s azt mondja, hogy ezen törvény hibái két pontban culminálnak. Először abban, hogy a törlesztés 22 évig terjed, tehát olyan terhet ró a nép nyakára, melytől az sokáig nem szabadulhat. Másodsor abban, hogy a földesur is kárt vall, mert a kárpótlás papírok által történvén, melyek csak 5% kamatoznak, nagyon természetes, hogy ezen papírok értéke a börzén devalválódik.

A törvénynek ezen hiányain a beadott 185-ik számú törvényjavaslat segíteni akar, és mily módon? Nem mondhatom, hogy igen genialis módon. (Halljuk!) Azt mondja ugyanis, hogy e 22 évi törlesztési határidőt le lehet szállítani 18 évre, sőt annál még kevesebb időre is. A papírokat pedig hogyan akarja tenni értékesebbé? Azáltal, hogy nagyobb kamatra szóljanak. Az ember azt gondolná, hogy nagyobb kamatu papírok törlesztésére nagyobb törlesztési járadék szükséges. De azt is behi-zonyítja a törvényjavaslat beadója, hogy a törlesztési járadék ugyanaz maradna, mely a törvényben megállapított. És hogy akarja ő ezt eszközölni? Ennek igen egyszerű módja van. A képviselő ur azt mondja, hogy a dolgot úgy kell venni, mintha azon jövedelem, melyet a földtulajdonos a szőlődézmából húzott, nem 5%, hanem 7—8—10% jövedelem lett volna. Ha azt vesszük, hogy az eredeti tőkének 6% jövedelmét képezte a szőlődézm, akkor, ugymond, már nem 100 frt kapitálist kell felvenni, hanem csak 85 frtot; ha 7% jövedelmet képezett, akkor az elvesztett tőke csak 71 frtra rug. Menjünk tovább. Ha 8% jövedelmet hozott a szőlődézm, akkor a tőke ismét lejjebb száll és csak 62 frt 50 krt tesz, s nagyon természetes, hogy akkor aztan az első esetben, t. i. a 6%-es jövedelem alapján ugyanazon tőke, mely 22 év alatt törlesztetnék le, le fog törlesztetni 19 félév alatt — 7% mellett 17 félév alatt, — 8% 15 félév alatt.

Valóban, t. ház, én bámultam ezen genialis felfedezésen, hanem a mi bámulatomat még nagyobb fokra

osigázta, az az volt, hogy ha már egyszer azon feltevés-
ből indul ki a képviselő ur, hogy a szőlődézmá, melyet
a földesúr elvesztett, 6-7-8% jövedelmet képezett,
miért nem mondta azt — mert hiszen ugyanazon joggal
mondhatta volna, — hogy a föld 20%-ig, vagy talán 50%-
ig jövedelmezett, mert ha 25%-et vett volna, akkor a tőke
20 fira szállt volna le, 50%-es jövedelem mellett pedig
10 fira szállt le a tőke (Derültség.) és az első esetben
12, a másodikban pedig csak 5 félév kellett volna an-
nak törlesztésére. (Derültség.)

Ime t. ház, igen sok a cifra czégér, hanem fájda-
lom, sokszor a legrosszabb lőre lappang alatta. (Ugy
van!) Nagyon érthető dolog tehát, hogy a miniszter
a sok cifra czégér között szintén tévedhet. De ha állana
azon lehetőség, hogy én az emberek megválasztásában
nem voltam a legszerencsésebb, egy vigaszom mégis
van, t. i. az, hogy nem voltam a legszerencsétlenebb
sem, a mennyiben nem fordultam azokhoz, kik a törvé-
nyeken ilyen javításokat akarnak létrehozni. (Derültség
jobbfelel) hanem hogy az ilyen kapacitásokat átenged-
tem t. kollegámnak a pénzügyminiszternek rendelkezése
alá (Derültség jobbfelel) hol talán jobb hasznukat lehet
venni.

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy azon törv.-
javaslatok, melyek a codificationális bizottság által ké-
szítetnek, nem érnek 15 krajczárt sem. Ha ez áll, az,
ki ezen törvényjavaslatot beadta, megérdemli, hogy leg-
alább is a nyomtatási költségeket visszafizesse. (Hosszas
derültség jobb felel).

Azt mondja a t. képviselő ur a többiek közt, hogy sze-
rencsétlen voltam törvényhozási működésemben, és eb-
ben az egyben igazat kell adnom neki, részint mivel si-
kert nem mutathatok fel annyit, mennyit ohajtottam és
talán meg is érdemeltém volna, — részint pedig, és ezt
tartom szerencsétlenségem legnagyobbikának, hogy azok
között, kik hivatala vannak törv.-javaslataimat bíráló alá
venni, azokat kijavítani, oly kritikuskok is találkoznak,
kik csakis javításokat tudnak indítványozni. (Ugy van
jobbfelel).

Nem akarok élesen nyilatkozni az éles megtáma-
dás ellenében; röviden összevonom a mondottakat. Ha
kivánja a t. ház, hogy a kormány a codificationális mű-
ködés terén eredményt mutasson fel, akkor a követke-
zetesség szabálya azt hozza magával, hogy az erre szol-
gáló eszközöket is megszavazza. (Ugy van!) Erre esz-
közök megtagadása nem volna egyéb, mint a kormányt
felmenteni attól, a mit a képv. ház annyiszor, mennyi-
szer sürget, hogy a codexeket mielőbb bocsássa a tör-
vényhozás tanácskozása alá. (Helyeslés.)

Ennélfogva kérem a t. házat, hogy felfüggesztve
azon még tisztulásra, érlelésre szoruló eszmét, hogy vaj-
jon nem volna-e jobb a jövőre nézve valamely más co-
dificationális testületről gondoskodni, és felrétve azon
másik kérdést, hogy kinek szavaztassék meg ezen ösz-
szeg? az igazságügyminiszteriumnak vagy a miniszter-
elnökségnek-e, — méltóztassék az 50 ezer forint az összes
miniszterium rendelkezésére megszavazni. (Élénk helyes-
lés jobbrol.)

„Az erdélyi bíróságok szerve- zetéről.”

I.

(—r.—o.) Épen most jelent meg e czim alatt egy
rópirat itt Kolozsvárt, névtelen szerzőtől.
Nem annyira az egy ivre terjedő dolgozat tartalma,

mint annak célja az, mi arra indit, hogy egyszerű meg-
emléítés helyett kissé részletesebben szóljunk róla.

Az első foku bíróságok szervezése, nemcsak, hogy
jelentősre nézve „nem utolsó helyen áll” mint
szerző jegyzi meg az első lapon, de épen a legfőbb te-
endők közé tartozik, melynek mielőbbi megoldása, ha-
zánk jogi állapotát tekintve, valóságos életszükség. De
szerintünk, nem azon indokból mint szerző véli, mert a
„jelenlegi bíróságok hitelének megingatására, országgyü-
lési és kávéházi szónokaink, valamint publicistáink is
bámulatos gondot fordítanak.”

Ha fővényre állítjuk fel az oszlopzatot, hasztalan
teszünk kísérletet annak támogatására, le kell omlania.
Az elsőbíróságok jelenlegi szervezetét se tekinthetjük más-
ként. A rendszerben magában volt meg a koranyag, s a
bíróságok maguk siettetik gyors kifejlését, mi a jogbiz-
tonságra naponta károsabban hat. Lehetnek egyoldalú
bírálok úgy az országgyűlésen, mint a sajtóban, de el-
fogultság nélkül nem mondhadjuk, hogy csupán ezek
formájuk a bíróságok iránt nem igen előnyösen hangolt
közvéleményt. Legyünk igazságosak és méltányosak. Az
adatok világosan beszélnek. Ott vannak az igazságügy-
miniszteriumhoz intézett roppant számú panaszok, me-
lyeket az igazságügyről az országgyűlési teremben is fel-
említett; e panaszok száma naponta szaporodik, s az is
tény, hogy azoknak igen nagy része alapos. De kérdjük
meg azokat, kiknek mai napság az elsőfoku bíróságok-
nál pereik vannak, s igen kevesekre fogunk találni, a
kik ne zúgolódjanak az igazságszolgáltatás jelenlegi ál-
lapota miatt.

A mint gyanítható, ezen rópiratnak egy mellékes
célja is van. Az t. i. hogy a helybeli ügyvédegyületnek
az elsőbíróságok szervezetére vonatkozólag irt s már la-
pukban is ösmertett dolgozatát némely tekintetben
megtámadja. Így például nagyon zokon veszi azon meg-
jegyzést, hogy „mai súlyú tarthatlan törvénykezési álla-
potunkon segíteni kell” és abban szegénységi diplomát lát
kiállítva valamennyi bíróság számára, pedig a „közhitel
még nem szaladt ezer mérföldre tőlünk,” sat. és nem
épen szenvedélyesség nélkül kél ki a „recrimináló” ügy-
védek ellen.

A kolozsvári ügyvédegyület törvénykezési álla-
potaikra kellő világot vetett, a midőn azt általános sa-
ságban tarthatatlannak nyilvánította. Bizony az erdélyi
részekben is megingott a közhitel; nem szerfelett szilárd
a személy-, vagyonbiztonság! Avagy még a jelenleginél
is rosszabb viszonyok közé kell eljutnunk, s csak akkor
nevezhetjük állapotunkat tarthatatlannak? Mäskülönben az
az egyéni nézet lehet sokféle, lehet alapos, lehet egyol-
dalu mivel sem indokolható, szerintünk azonban a mién-
ket csak is ily szemüvegen át nézve nevezhetni — türhe-
tőnek. De az bizonyos, hogy az erdélyi részekben kevés
embert találhatnánk, még a valódi bírák közt is, kik e tör-
vénykezési állapotunk tarthatatlanságát illetőleg a kolozsvári
ügyvédegyület nézeteit, hogy t. i. a javításnak gyökeresnek
kell lenni és pedig mihamarabb el re ismernék.

Legújabb táviratok.

London, febr. 15. A prlment elé terjesztett
hadsergei bill eltörli a tiszt állások vásárolhatását; a
foparancsnokságot a hadügyminiszternek rendeli alá, és
annyira megszorítja az álló hadsergeket és miliciát,
hogy az indiai helyőrségen kívül 200,000-re megy a
hadserg létszáma.

Berlin, febr. 16. A „Wolff-iroda” jelenti Versa-
illesből: Tekintve a francziáknak a déli megyékben való

szorgos fegyverkezését, és az 1872-iki korosztály behi-
vását, — Favrenak Bismarckkal a fegyverszünet meg-
hosszabbítása felett tegnapi tartott tárgyalásánál csak öt
napi haladék engedtetett.

Brüsszelben 14-én azon hír volt elterjedve,
hogy Párisban zavarok ütöttek ki. Azonban megbízható
kútfölből eredt tudósítások azt állítják, — neha a köz-
hangulat Párisban igen izgatott, s zavargástól féltek, —
a zavarok kitöréséről való hír mégis hamis, vagy lega-
lább elcsúszott.

Táviratok a francia nemzet-gyűlésről

A kamara 15-én megerősíté a választásokat, a
Belfortban bezárva lévő Grosjean megyefőnökök kivé-
telével. Ülés végetével jelenti az elnök, hogy a kamara
holnap fogja megalakítani a kormányt, melyre azon küldé-
tés vár, hogy a nemzetgyűlés és az ország nevében vagy
egy elfogadható béke felett alkudozzék, vagy háborút
határozzon, ha annak folytatása szükségesnek fog mutat-
kozni. A hallgatóság ezt kiáltá: „Éljen a köztársaság!”
Victor Hugó élénk ovatióban részesült.

Berlin, febr. 15. A „Prov. Corr.” a bordeauxi
nemzet-gyűlésre vonatkozólag írja: Mihelyt határozott
egyetértés jön létre a békekötés alapjai iránt, a béke
végeleges megkötése végett folytatandó alkudozások cél-
jából a fegyverszünet meg fog hosszabbítani. Ez eset-
ben a nemzetgyűlés előreláthatólag Párisba fog áttele-
pedni. Ellenkező esetben a háboru a fegyverszünet letelte
után egész erőlyel folytattni fog, mi végből már min-
den előkészület megtéteett. Mindamellét alapos azon
remény, hogy ez utóbbi eset nem álland be; és csapa-
taink dicsőszorozottan nemsokára hazatérhetnek.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési feltételek 1871-re:

11 hónapra 1871. febr.—dec. 9 ft. 20 kr. o. é.	
Félévre „ febr. — jul. 5 „ 50 „ „	
5 hónapra „ febr.—jun. 4 „ 60 „ „	
Évnyegyedre „ febr.—apr. 3 „ — „ „	
2 hónapra „ febr.—már. 2 „ — „ „	
Egy órá „ február 1 „ — „ „	

Az esti kiadás külön küldéséért a vidékre:

11 hónapra 1871. febr.—dec. 1 ft. 40 kr. o. é.	
Félévre „ febr.—jul. — „ 80 „ „	
5 hónapra „ febr.—jun. — „ 70 „ „	
Évnyegyedre „ febr.—apr. — „ 40 „ „	
2 hónapra „ febr.—már. — „ 30 „ „	
Egy órá „ február — „ 20 „ „	

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— A Deák-párt febr. 16-iki esti értekezletén a
honvédelmi miniszter által m. évi december hóban elő-
terjesztett törvényjavaslatok levén szönyegen, B á n ó J ö-
zsef a honvédségnek tüzéséggel és műszaki csapatok
kál ellátását sürgette; S z ü l l ő Géza a lovassági kaderek
együttartását indítványozta; S z e n i c z e y Ödön az al-
tisztek hosszabb ideig való szolgálatát hozta javaslatba,
hogy a honvédség jobban begyakorolathassék. Mind-
három indítvány mellőztet s az illető t. javaslatok a bal-
oldali módosítások elvetésével elfogadhatni határozattak.

— A budai választók f. hó 15-én szűkebb
értekezletet tartottak, melyben egyhangulag Pauler
Tivadar közoktatási miniszter jelöltsége mellett nyilatkoztak.

— A bécsi egyetemi magyar klubb adakozásra
hivja fel a Bécsben lakó magyarokat br. E ö t v ö s J ö-
zsef nagy hazánkfiauk Pesten állítandó szoborra.

— A közös hadsereg ezredei, az idei hadgya-
korlatokra mind kiegészítő kerületeikbe helyeztetnek át.
Bécsben két német ezreden kívül csak magyar ezredek
fognak állomásozni.

— A gyula-fejérvári pénzverde hivatalt
— „mint a Reform” biztos forrásból halja — legközelebb
feloszlatták, a körmezői pénzverde működési körét pedig
megnagyobbították.

— Alólirottak magok, s számos szülők nevé-
ben, Holländer László és Márton táncmester uraknak,
kik a téli idény alatt gyermekeinket a divatos-, társas-
és magán-táncokra, a testidőzés és társalgás szabá-
lyai szerint a legnagyobb áldozatkészséggel kellőleg
megtanították, köszönetet nyilatkoztatnak, s őket továbbra
is a szülők kegyébe méltán ajánlhatják. Dr. Kress Ottó,
Szabó Károly, Vizi Endre.

— A bécsi vízáradásról a bécsi lapok nem
jelentenek nevezetesebb változást a helyzetről. A víz ál-
lása az Augarteni hídnál 14' 4". Az ivóvíz hiánya egyre
növekedik; a kutakba mocsok és iszap szivárg be. A
tüzifa, melyet pincében tartanak átnedvesült, s így most
még ennek hiánya is hozzájárul a nyomorhoz. A Kriacui
250 gyarmatoszt a Lipótvárosból nagy gyorsasággal Bécse
kellert szállítani, mert Kriacuban nem biztos többé az
élet, a Brigittenauból eddig közel 5000 ember volt kény-
telen kiköltözni.

— Két tulzó francia barát közelebből Te-
mesvárt pisztolylyal véget vetetett életének. Egy hátra-
hagyott levélben azt írják, hogy január 5-én megfogad-
ták, hogy Franciaország elbukását nem élik túl. A vá-
rosban ez eszt roppant feltűnést okozott.

— Csikó János, 105 éves életkorú jászberényi
lakos életírását folkivánta a miniszterium, hogy mi módon
élt ily magas életkor. A jászberényi városi kapitányság
most foglalkozik az életírással, s ha készen lesz vele, mi
közöljük. Érdekes adalekul előre foljegyzi a J. K. hogy
ez öreg ember, ki jó egészséggel örvend, midőn hosszú
életkorán csodálkozását fejezte ki valaki, azt mondá:
„Tovább élnék én még uram husz esztendővel, ha trafik
nem volna. Magyar dohányom nincs s 15 év óta faleve-
leket s alkalmas köröt pipálok. Mennyivel jobb világ volt
ezelőtt! Az öreg bátya jól lát, eszik, iszik, mint senki
más különben.

— A frankfurti lapoknak írják Kassából,
hogy Wilhelmshöhen a fogoly excsászárnak szemmel
tarthatása alkalmából első időkben alkalmazott rend-
szabályt, újból életbe léptették. Járkálás a kastélyban
csak bizonyos határokig van megengedve. Senkinek sem
szabad a kastélyba be, vagy onnan kimenni, ha csak a
végből készített jegyek birtokában nincsen, s azt az őrs-
ségnek elő nem mutatja. A kérdéses jegyek porosz sas-
sal és „Pour passer” francia felirattal vannak ellátva,
az egyik példány a várőrség szobájában van kifüggeszt-
ve, melyet minden öröktona, a ki első ízben Wilhelms-
höhére őrtállni jön, megtekinteni tartozik. E szigorubb
rendszabályt a császárné titkos látogatásával hozzák
kapcsolatba. Egyébiránt Napoleon a párisi capitulatio
óta nagyon egyszerű háztartást visz, s nős cselédjét
mind elbocsátá. —b.

Nemzeti színház. Vasárnap, február hó 19-én
„Lelencz.” Eredeti népszínmű 4 felvonásban.

Arjegyzék a Kolozsvárt február hó 16-án tartott
hetivásárról, (első a. mérő középar.) Tisztalábú 5 ft.
44 kr. Elegybúza 4 ft. 16 kr. Rozs 3 ft. 42 kr. Árpa
— ft. — kr. Zab 2 ft. 20 kr. Törökúza 3 ft. 56 kr.
Pityóka 2 ft. 70 kr. Marhahús fontja 21 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Febr. 17-ről: 5% Metaliques 58.90. 5% Nemzeti
kölesön 68.—. 1860-dikt államkölesön 95.—. Bank-
részevény 719. Hitelrészevények 251.80. London 123
65. Ezüst 121.—. Cs. k. arany 5.82. Napoleondor 9.88.
Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.25.
Temesi 77.—. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon 83.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

(24)

Bizonyítvány.

8-12

Kohn Ignác órák urnak,

Pesten kigyóutoza 6 sz.

Alólirott ezennel bizonyítom, hogy Kohn Ignác, pesti lakos órágyáros urtól kigyóutoza
6-ik szám alatt, egy Ankerórát vásárolván, annak mind olcsóságával, mind pedig jószágával
oly annyira meg vagyok elégedve, hogy a nevezett órágyáros urnak gyártmányát mindenkinek
tisztla lelkiismerettel ajánlani bár mikor is bátor vagyok Herovits Sándor, földb. Zalabérben.

A legjobb és legolcsóbb órák kaphatók három évi írásban adott jótállás mellett, a több év óta
jó hírből álló órásnál

KOHN IGNÁCZ

Pest, kigyóutoza 6-ik sz. a
a párisi házzal szemben.

GENFI ZSEBÓRÁK.

Ezüst hengeróra 4 rubinnál	10-11-12	Arany henger hölgyóra 4-8	24-26-28
„ „ arany kerettel		„ „ „ kettős	
„ „ ugró fedéllel	12-13-14	„ „ fedéllel	38-40-45
„ „ 4-8 rubin	15-16-17	Arany henger hölgyóra gyó-	
„ „ horgonyóra 15 kövel	15-16-17	mánt és zománczczal	40-45-50
„ „ kettős fedél		55 frtig.	
„ „ lel 15 kö	18-20-22	„ horgony hölgyóra re-	
„ „ kristályüveg-		montoir 60 70-80-90-100 ftig	
„ „ gel	18-20-22	Függő órák 8-napra felhu-	
„ „ és kettős fedéllel	24-26-28	zandó	18-20-22-24
„ „ remontoir kristályüveg-		„ „ órát és félórát ütő	40-32
„ „ gel 15 kövel	28-30-32	„ „ negyed órát ütő	58-55-55
„ „ kettős fedél 15		„ „ havonként igazi-	
„ „ kövel	35-38-40-45	tandó	30-32
Arany hengeróra Nr. 3 4-8		Munkás órák kristályüveggel	14 frt.
„ „ rubin	30-32-35	Büvös órák, melyeket soha-	
„ „ horgonyóra Nr. 3. 15		sem kell felhuzni	45 frt.
„ „ kövel	37-40-42	Ébresztő órával	7 frt.
„ „ pórfedéllel	48-52-55	Arany lánczok rövid, 19 karat	20-25-30
„ „ kettős fedél,		40-50 frtig.	
„ „ 15 kövel	55-60-65	Arany lánczok hosszú, 35-40-45-55	
„ „ kettős fedél		65-80	
„ „ és arany pórfedéllel	70-75-80	Ezüst rövid lánczok 13 latos ezüstből	4-5
„ „ 90-100 frtig.		6-7-8-9-10 frtig.	
		Ezüst hosszú lánczok 6-7-8-9-10	
		12-14-16 frtig.	

Mindenféle javítások a legújabb genfi modor szerint a legjobban és legolcsóbban telje-
sítetnek. Régi órák, töredék arany- és ezüst cserébe vétetnek.
Vidéki megrendelések az összeg eleve beküldése vagy utánvét mellett gyorsan küldet-
nek. Nem tetsző órák visszacséréltetnek.

ELEGANS FÉRFI-ÖLTÖNYÖK

legújabb minta szerint, a finomabb izlésnek megfelelőleg gyorsan készítettnek

„KLEIN D.”

úriruha-divattermék, Pest, dorottya-utca 7. sz. a.

A legújabb és legjelesebb bel- és külföldi divatelmékben gazdag
készletem, a legszolidabb kiszolgáltatás úgy mint a legutányosabb árak
azon kellemes helyzetbe jutnak, a t. cz. úriközönség minden kívánal-
mainak teljes megelégedésére megfelelhetni.

2-3 Levél általi rendelések gyorsan intéztetnek el. (52)

Karváz Gyula csúzvattája

KOLOZSVÁRT

főterem levő csemege üzletében

kaphatók:

Pástétom	1 kis doboz 4 fr.—kr.	Francia hajszí baraczk 1 ft. 2 fr. 80 kr.
„ „ „	1 nagy „ 9 „ — „	„ Renglot „ 2 „ 80 „
Strachino	1 font — 96 „	„ cseresnye „ 2 „ 80 „
Chester	„ „ 1 „ 60 „	Legfinomabb befőttek 1 üveg
Eidami	„ „ — 96 „	55. 60 kr. és 1 „ 20 „
Neufchatel	1 darab — 20 „	Ceyloni narancs zöld 1 fnt. 2 „ 40 „
Fromage de Brie	1 font — 96 „	„ „ sárga „ 2 „ 80 „
Ementhaler	„ — 80 „	Görzi gyümölcs „ 1 „ 20 „
Groi	„ — 48 „	Birsalma sajt „ 1 „ 20 „
Braunschweigi kolbász 1 ft.	1 „ 60 „	Török puliszka „ 1 „ 40 „
Sonka „ „	1 „ 20 „	Karlsbadi ostya mogyoróval
Nyelv „ „	1 „ 20 „	1 darab — 3 „
Mortadella di Bologna „	1 „ 40 „	„ vanilliával „ — 6 „
Szarvagomba kolbász „	1 „ 20 „	„ csokoládéval „ — 6 „
Francia gyümölcs elegy „	2 „ 80 „	Osztriga (Austern) e hó 12. fogva
(29)	8-*	kapható.

25 ft. jutalom!

A jogászbálban egy medaillon
alakú elefantesontból faragott
Amor három gratiával egy kar-
perezéből — elveszett, a meg-
találó sziveskedjék azt Demjén
László kereskedésében átadni.

25 frt. jutalom.

3-4 (45)

Dr. Pattison

csúzvattája

a legkitünőbb gyógyszer, mely gyorsan gyó-
gyit esz- és köszvényt, minden alakban,
u. m.: arcz-, mell-, torok- és fogfájást,
fő-, kéz- és térd-köszvényt, inrágatást,
hát-, ágyék-fájdalmat, stb.

Egész nyálalább 70, fél nyálalább 40
kron kapható: Engel J. József gyógyszer-
résznél Kolozsvárt.

(10) 22-50

A fogak fönn tartása és tisztí- tására

legjobb az
ANATHERIN-SZÁJVIZ.

ára 40 kr.,
mely jósága miatt 15 évi szabadalommal
volt kiüntelve.

Bécsben Spitzmüller Károly gyógy-
szertárában „zum rothen Krebs” am ho-
nen Markt.

Kolozsvárt: Csapó Sán-
dor úrnál.

Ny. Gámán János örököséinél Kolozsvárt.